

PM 2008:103 RIII (Dnr 303-367/2008)

Stockholms medverkan i det så kallade ”borgmästaravtalet”

Skrivelse av borgarrådet Carin Jämtin (s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen från borgarrådet Carin Jämtin (s) anses besvarad med vad som anförs
av föredragande borgarråd.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

EU-kommissionen har lanserat ett klimatinitiativ som innebär att företrädare för Europas städer och stadsregioner ansluter sig till ett avtal för innovativa energistäder. Städerna åtar sig i och med avtalet att gå längre än EU:s mål när det gäller att minska koldioxidutsläppen. I en skrivelse till kommunstyrelsen den 6 februari 2008 anför borgarrådet Carin Jämtin (s) att staden bör engagera sig i detta arbete och frågar hur staden ställer sig till det perspektiv som EU-kommissionen skisserar i och med det så kallade ”borgmästaravtalet”.

Miljö- och fastighetsborgarrådet skrev ett brev till EU-kommissionen och anmälde stadens intresse för initiativet redan i februari 2007 och ärendets utveckling har följts upp kontinuerligt sedan dess. Avtalet skall skrivas under formellt i januari 2009 och senast i december 2008 skall intresserade städer meddela sin avsikt att skriva på.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och där beretts av internationella avdelningen.

Stadsledningskontoret anser att det är ett viktigt initiativ som kommissionen skisserat och att det ligger i linje med stadens prioriteringar på klimatområdet. Stadsledningskontoret vill framhålla att inför detta finns fortfarande en rad frågeställningar, t.ex. tekniska/administrativa aspekter, att ta upp i dialog mellan städerna och EU-kommissionen. Staden deltar i den dialogen både direkt med kommissionen och i samarbete med andra städer i Europa.

Mina synpunkter

I februari 2007 tillskrev jag kommissionen för att anmäla stadens intresse att delta i borgmästaravtalet och det samarbete mellan städer inom EU för att minska vår samlade klimatpåverkan som detta innebär. Den 28 februari i år träffade jag kommissionens projektledare Pedro Ballesteros Torres och han försäkrade mig om att Stockholms positiva inställning till samarbetet var en starkt bidragande orsak till att kom-

missionen valde att gå vidare med idén om ett borgmästaravtal för klimatfrågorna. Om projektet blir verklighet är det första gången i EU:s historia som det är städerna och inte nationalstaterna som tecknar avtal med varandra om åtgärder.

Ännu finns en del frågor av teknisk och formell karaktär att lösa, men jag ser oerhört positivt på att städerna på detta sätt kan bli en tydlig kraft i EU:s klimatarbete.

Klimatfrågan är global och bör i så stor utsträckning som möjligt hanteras på en global nivå, men effekterna av klimatförändringarna kommer att påverka oss alla. Städerna erkänns också av EU som de som kommer med nya idéer och innovativa lösningar på att minska klimatpåverkan och inom EU anses att hela EU gynnas av en kraftsamling av Europas städer på detta område.

Stockholm är internationellt uppmärksammat och ska fortsätta att vara ett föredöme på miljöområdet. Genom att lyfta fram de erfarenheter vi har tillgodogjort oss genom årtionden av aktivt miljöarbete i Stockholm kan vi förhoppningsvis inspirera andra städer i Europa som, liksom vi, tror på att det går att kombinera effektivt miljöarbete med tillväxt och kostnadseffektiva lösningar.

Storstäder kan vara miljösmarta och teknikutvecklingen skapar ständigt nya möjligheter. När jag berättar för mina kommunalpolitiska kollegor från andra länder om att vi har utsläppsnivåer på under 4 ton CO₂/stockholmare och år och har siktet inställt på att nå 3 ton år 2015 blir de imponerade. Skälen till Stockholms ledarposition på miljöområdet är många, men en viktig förklaring är att vi började tidigt med miljöarbetet. Stockholm har ett utbyggt fjärrvärmenät som baseras till stor del på förnyelsebara bränslen, en sopförbränningsanläggning som tar hand om stockholmarnas sopor och omvandlar dem till el och fjärrvärme, reningsverk som tar hand om stockholmarnas avloppsvatten och producerar biogas som sedan driver SL-bussarna i innerstaden liksom taxi m.fl. och dessutom en väl utbyggd kollektivtrafik. Detta är bara några exempel på miljösmarta lösningar som en storstad kan erbjuda.

Jag ser borgmästaravtalet som ett utmärkt tillfälle att exportera Stockholms kunskaper, stockholm företagens miljötekniklösningar och stockholmarnas miljöengagemang.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen från borgarrådet Carin Jämtin (s) anses besvarad med vad som anförs av föredragande borgarråd.

Stockholm den 24 april 2008

ULLA HAMILTON

Bilaga

Skrivelse av Carin Jämtin (s)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. delvis godkänna borgarrådets förslag
2. återuppta stadens arbete med Ålborgåtagandena enligt kommunfullmäktiges beslut
3. därutöver anför

Städer och stadsregioner har stora möjligheter till att ha ett ambitiöst klimatarbete med högt satta mål. I städer bor många invånare, det finns många företag och arbetstagare och besökare vilket innebär koncentrerad infrastruktur och resurser i form av kapital och kompetens. Städer är därmed utmärkta platser för att utveckla och testa nya klimatsmarta metoder och tekniker.

Allt fler människor i världen flyttar till städer och stadsregioner. Stora städer har därför även ett stort ansvar för att aktivt bidra till att uppfylla nationella och internationella klimatmål.

Stockholm har under lång tid satsat på ett aktivt miljö- och klimatarbete för en hållbar utveckling. Men vi måste satsa mer för framtiden. Stockholm ska fortsätta att agera aktivt och driva på arbetet för att bli klimatsmart, fossilfri och hållbar stad. Detta kan endast uppnås genom aktiva politiska ställningstaganden, strategiska beslut och ekonomiska prioriteringar som främjar klimatsmarta lösningar.

Det är viktigt att Stockholms stad deltar i gemensamma satsningar tillsammans med andra pådrivande städer för att främja hållbar utveckling. Detta gagnar Stockholm då vi kan ta del av och omsätta nya idéer, metoder och tekniker som andra städer har provat och utvecklat.

Staden bör dock avsätta en del medel till denna typ av internationella nätverk och aktiviteter. Det är naturligtvis bra att söka medel från EU, men detta kräver också resurser i form av arbetstid, samordning och kompetens. Kortvariga projekt ska inte ersätta ett kontinuerligt klimatarbete, det måste finnas en grund och uppbyggnad av kompetensen inom stadens verksamheter.

EU kommissionen har under längre tid initierat och finansierat flera satsningar på hållbara städer. I EU:s nuvarande sjätte miljöprogram 2002-2012 ingår en tematisk strategi för storstadsmiljö som en av sju särskilda områden. Denna strategi har inneburit en lång process och diskussion om satsningar och styrmedel för hållbara städer som Stockholm stad har deltagit aktivt i med representanter i olika forum såsom arbetsgrupper och workshops.

Under 1990-talet deltog kommissionen bl a i den omfattande Sustainable Cities Campaign och initierade gemensamma satsningar för städer såsom European Common Indicators for Local Sustainability. Statistik samlas regelbundet in på EU:s miljöbyrå samt inom Eurostat bl a genom Urban Audit så att städernas utveckling kan redovisas och jämföras över tid.

Stockholm har tidigare undertecknat internationella och europeiska åtaganden inom miljö, klimat och hållbar utveckling. Det är lätt att sympatisera med och underteckna EU:s initiativ. Det är svårare att omsätta avtalet i handling och sprida arbetet inom staden och se det som en del i ett långsiktigt arbete för en hållbar stad. Därför är viktigt att från början se till att förutsättningar ges i form av budget, ansvarig nämnd och uppdragsbeskrivning så att det är möjligt att rapportera och slutföra åtagandena som finns i avtalen som skrivs under. Detta är negativt för Stockholms anseende i det internationella miljö- och klimatarbetet. Andra städer som deltar undrar vart Stockholms stad tog vägen när staden plötsligt inte är med längre.

Stockholms stad undertecknade år 2004 deklarationen Ålborg+10 som inkluderar Ålborgåtagandena, en överenskommelse mellan europeiska städer att aktivt och brett arbeta för en hållbar utveckling i samarbete med övriga hundratals städer som undertecknat deklarationen. Ålborgåtagandena ger genom sina 10 utpekade åtaganden ger en god grund för ett samlat grepp och redovisning av hållbarhetsfrågorna i staden.

Så sent som 2006 behandlades första steget i Ålborgåtagandena - en lägesbeskrivning av stadens arbete inom de angivna åtagandena - i kommunfullmäktige som beslutade att utveckla och gå vidare med detta arbete. Stadsledningskontoret utsågs som ansvarigt. Hittills har ingen ansvarig person utsetts och inget arbete fortsatt. En större redovisning av utvecklingen ska genomföras i Europa år 2010, då arbetet med stegen i Ålborgåtagandena ska genomgå en större granskning. Det är därför angeläget att staden fortsätter arbetet med Ålborgåtagandena.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en skrivelse till kommunstyrelsen den 6 februari 2008 anför borgarrådet Carin Jämtin (s) att staden bör engagera sig och frågar hur staden ställer sig till det perspektiv som EU-kommissionen skisserar i och med det så kallade "borgmästaravtalet".

Miljö- och fastighetsborgarrådet skrev ett brev till EU-kommissionen och anmälde stadens intresse för initiativet redan i februari 2007, och ärendets utveckling har följts upp kontinuerligt sedan dess. Avtalet skall skrivas under formellt i januari 2009 och senast i december 2008 skall intresserade städer meddela sin avsikt att skriva på.

Klimatet är en av EU:s huvudsakliga prioriteringar. Man föreslår att målet för EU ska vara att minska CO₂-utsläppen med minst 20 % år 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Städerna erkänns av EU som dem som kommer med nya idéer och innovativa lösningar på att minska klimatpåverkan och man menar att hela EU gynnas av en kraftsamling av Europas städer på detta område.

Initiativet ligger väl i linje med stadens pågående klimatarbete. Inför verksamhetsåret 2008 är klimatfrågan det mest prioriterade området för miljö- och hälsoskyddsnämnden, som ansvarar för samordningen av det systematiska klimatarbetet i staden. Under 2007 uppdrog miljö- och fastighetsborgarrådet Ulla Hamilton förvaltningen att undersöka vad det skulle krävas för att reducera koldioxidutsläppen till 3,0 respektive 3,5 ton per capita år 2015. 1990 låg nivån på 5,3 ton koldioxidekvivalenter per capita.

Resultatet av uppdraget visar att referensscenariot med "business as usual" som tagits fram med hjälp av KTH, innebär att utsläppsnivåerna kommer att minska till 3,1 ton per capita år 2015. Det motsvarar en minskning med över 40 %, långt mer än vad som är målet för EU 2020. Därmed skulle Stockholm inta en position som föregångare inom borgmästaravtalet. Därutöver har Stockholm ett mål om att vara fossilbränslefritt 2050 vilket innebär ytterligare kraftansträngningar.

Som part i borgmästaravtalet förväntas staden åta sig följande, förutom de konkreta utsläppsminskningarna:

- Ta fram en "Sustainable Energy Action Plan" med årlig uppföljning
 - o Det är i dagsläget oklart vad en sådan plan skall innefatta men det klimatarbete som staden bedriver innefattar med största sannolikhet dessa efterfrågade parametrar och uppföljningsindikatorer.
- Sprida erfarenheter och kunskap till övriga parter i avtalet
 - o Skulle t.ex. kunna innebära att vi erbjuder studiebesök till Stockholm.
- Medverka i EU:s årliga borgmästarkonferens om hållbar energi
- Inspirera andra städer att gå med i avtalet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2008 har i huvudsak följande lydelse.

EU-kommissionen har lanserat ett klimatinitiativ som innebär att företrädare för Europas städer och stadsregioner ansluter sig till ett avtal för innovativa energistäder. Städerna åtar sig i och med avtalet att gå längre än EU:s mål när det gäller att minska koldioxidutsläppen. I en skrivelse till kommunstyrelsen anför borgarrådet Carin Jämtin (s) att staden bör engagera sig i detta arbete och frågar hur staden ställer sig till det perspektiv som EU-kommissionen skisserar i och med det så kallade "borgmästaravtalet".

Stadsledningskontoret anser i likhet med Carin Jämtin att det är ett viktigt initiativ som kommissionen skisserat och att det ligger i linje med stadens prioriteringar på klimatområdet. Stadsledningskontoret vill framhålla att miljö- och fastighetsborgarrådet skrev ett brev till EU-kommissionen och anmälde stadens intresse för initiativet redan i februari 2007, och ärendets utveckling har följts upp kontinuerligt sedan dess. Avtalet skall skrivas under formellt i januari 2009 och senast i december 2008 skall intresserade städer meddela sin avsikt att skriva på. Inför detta finns fortfarande en rad frågeställningar, t ex tekniska/administrativa aspekter, att ta upp i dialog mellan städerna och EU-kommissionen. Staden deltar i den dialogen både direkt med kommissionen och i samarbete med andra städer i Europa.

Bakgrund

I en skrivelse till kommunstyrelsen anför borgarrådet Carin Jämtin (s) att staden bör engagera sig i EU-kommissionens klimatinitiativ, det så kallade "borgmästaravtalet". Klimatet är en av EU:s huvudsakliga prioriteringar. Man föreslår att målet för EU ska vara att minska CO₂-utsläppen med minst 20 % år 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Städerna erkänns av EU som dem som kommer med nya idéer och innovativa lösningar på att minska klimatpåverkan och man menar att hela EU gynnas av en kraftsamling av Europas städer på detta område.

Initiativet ligger väl i linje med stadens pågående klimatarbete.

Inför verksamhetsåret 2008 är klimatfrågan det mest prioriterade området för miljö- och hälsoskyddsnämnden, som ansvarar för samordningen av det systematiska klimatarbetet i staden. Under 2007 uppdrog miljö- och fastighetsborgarrådet Ulla Hamilton förvaltningen att undersöka vad det skulle krävas för att reducera koldioxidutsläppen till 3,0 respektive 3,5 ton per capita år 2015. 1990 låg nivån på 5,3 ton koldioxidekvivalenter per capita.

Resultatet av uppdraget visar att referensscenariot med "business as usual" som tagits fram med hjälp av KTH, innebär att utsläppsnivåerna kommer att minska till 3,1 ton per capita år 2015. Det motsvarar en minskning med över 40 %, långt mer än vad som är målet för EU 2020. Därmed skulle Stockholm inta en position som föregångare inom borgmästaravtalet. Därutöver har Stockholm ett mål om att vara fossilbränslefritt 2050 vilket innebär ytterligare kraftanstängningar.

Som part i borgmästaravtalet förväntas staden åta sig följande, förutom de konkreta utsläppsminskningarna:

- Ta fram en "Sustainable Energy Action Plan" med årlig uppföljning
 - o Det är i dagsläget oklart vad en sådan plan skall innefatta men det klimatarbete som staden bedriver innefattar med största sannolikhet dessa efterfrågade parametrar och uppföljningsindikatorer.
- Sprida erfarenheter och kunskap till övriga parter i avtalet
 - o Skulle t.ex. kunna innebära att vi erbjuder studiebesök till Stockholm.
- Medverka i EU:s årliga borgmästarkonferens om hållbar energi
- Inspirera andra städer att gå med i avtalet.

Ärendet

Borgarrådet Carin Jämtin (s) anför att staden bör engagera sig i EU-kommissionens klimatinitiativ, det så kallade "borgmästaravtalet", som innebär att företrädare för Europas stä-

der och stadsregioner ansluter sig till ett avtal för innovativa energistäder. Skribenten undrar också hur staden ställer sig till de perspektiv som kommissionen skisserar i och med avtalet.

Skribenten delar EU- kommissionens uppfattning att det är lokalt och i städerna som kompetensen, helhetsgreppet och framtidslösningarna kan formuleras, samt att Europas städer bör ta ledningen för utvecklingen.

Skribenten håller med EU- kommissionen i dess konstaterande att för att ta sig an klimat-krisen måste man utgå från ett holistiskt, integrerat och långsiktigt tänkande som grundar sig på medborgares deltagande, samt att denna komplexa situation hanteras bäst på lokal nivå. Därför, framhåller skribenten, måste städerna vara ledande när det gäller genomförandet av åtgärder för hållbar energi och de måste få stöd i sina ansträngningar.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av internationella avdelningen. Synpunkter har inhämtats från miljöförvaltningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret anser i likhet med skribenten att det är ett viktigt initiativ som kommissionen skisserat och framhåller också att det ligger i linje med stadens prioriteringar på klimatområdet och att staden därför redan jobbar mot de mål som ställs upp. Redan idag ligger staden också i framkant på detta område. Stadsledningskontoret anser därför att det är motiverat att staden deltar i borgmästaravtalet.

Stadsledningskontoret vill framhålla att miljö- och fastighetsborgarrådet skrev ett brev till EU-kommissionen och anmälde stadens intresse för initiativet redan i februari 2007, och ärendets utveckling har följts upp kontinuerligt sedan dess. Avtalet skall skrivas under formellt i januari 2009 och senast i december 2008 skall intresserade städer meddela sin avsikt att skriva på.

Innan ett avtal kan tecknas finns dock ett antal frågeställningar och oklarheter i utkastet till avtal. För närvarande pågår därför en dialog mellan städerna och EU-kommissionen om avtalets utformning samt dess tekniska/administrativa aspekter. Staden deltar aktivt i denna dialog, både direkt med kommissionen och i samarbete med andra städer i Europa för att påverka avtalets omfattning. Bland annat kommer miljö- och fastighetsborgarrådet att träffa projektledaren för initiativet vid ett specifikt möte om detta på kommissionens generaldirektorat för energi och transport i Bryssel den 29 februari 2008.

Förarbetet med avtalet kan kräva lite resurser från stadens sida. Det kan dock undersökas om åtagandena i avtalet sedan går att genomföras i form av ett EU-projekt, vilket skulle innebära att en del resurser kan komma från EU.